იაკობ გოგებაშვილის სახელობის თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

სასწავლო კურსის (სილაბუსის) სტრუქტურა

სალექციო კურსის სახელწოდება: **კონსტიტუციური სამართალი**

კოდი: S.1.L.12

ლექტორი: გიორგი გიორგაძე, პროფესორი, სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართლის ფაკულტეტი, ტელ: (მობ.) 899506699. E-mail: datogia_lawyers@yahoo.com, კონსულტაციის დღეები: ოთხშაბათი, 11:00-13:00,

კრედიტების რაოდენობა: 5. სალექციო კურსის ხანგრძლივობაა 1 სემესტრი (15 კვირა), კვირაში 1 ლექცია და 1 სემინარი, სულ 125 საათი, მათ შორის 30 საკონტაქტო და 95 დამოუკიდებელი მუშაობის.

სალექციო კურსის სტატუსი: სავალდებულო, იგი გათვალისწინებულია სოციალურ მეცნიერებათა, ბიზნესისა და სამართლის ფაკულტეტის საჯარო მმართველობის საბაკალავრო სპეციალობის სტუდენტთათვის და იკითხება მეორე სემესტრში.

სალექციო კურსის მიზანია: სტუდენტს გამოუმუშავდეს საქართველოს კონსტიტუციური სამართლის ნორმების ანალიზის, პრაქტიკული გამოყენების, ნორმატიულ აქტებსა და სპეციალურ ლიტერატურაზე დამოუკიდებელი მუშაობის ჩვევები, წარმოეშვას ინტერესი მეცნიერული გამოკვლევის საწარმოებლად

სალექციო კურსზე დაშვების წინაპირობა: არ აქვს

სალექციო კურსის სწავლების შედეგი: სასწავლო კურსი შესაძლებლობას აძლევს სტუდენტს შეიძინოს ცოდნა, გამოიმუშავოს უნარები და მოახდინოს მათი დემონსტრირება შემდეგი მიმართულებებით:

ცოდნა და გაცნობიერება	სტუდენტს გამოუმუშავდება კრიტიკული აზროვნების უნარი, ეცოდინება კონსტიტუციური სამართლის მნიშვნელობა, მისი როლი და ადგილი სამართლის სისტემაში. სტუდენტი შეძლებს კონსტიტუციური კანონმდებლობის გამოყენებასა და საკუთარი სამართლებრივი პოზიციის გამოხატვასა და დასაბუთებას.	აცნობიერებს კონსტიტუციური სამართლის მნიშვნელობას
კომუნიკაციის უნარი	შეუძლია პროფესიულ ენაზე ზეპირი და წერილობითი	-

	კომუნიკაცია	

სასწავლო კურსის შინაარსი:

N/თარიღი	თემა
1 კვირა	კონსტიტუციური სამართლის ცნება, სისტემა, წყაროები დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი I; ცნობილაძე, პ. (2005 წ) საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' გვ. 16-43, 52-65; გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' გვ. 9-33.
2 კვირა	მოძღვრება კონსტიტუციაზე. საქართველოს კონსტიტუცია დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი II; ცნობილაძე, პ. (2005 წ) საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' გვ. 73-154 გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' gv. 213-229 შაიო, ა. (2003 წ) ხელისუფლების თვითშეზღუდვა. თბილისი: გამომცემლობა ,,სეზანი'' გვ. 1-59;
3-4 კვირა	მოქალაქეობა. ძირითადი უფლებები საქართველოს კონსტიიტუცია; დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი III; ცნობილაძე, პ. (2005 წ) საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' გვ. 268-399 გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' gv. 40-56 შაიო, ა. (2003 წ) ხელისუფლების თვითშეზღუდვა. თბილისი: გამომცემლობა ,,სეზანი'' გვ. 301-358;
4 - კვირა	ადამიანის ძირითადი უფლებების, თავისუფლებებისა და მოვალეობათა სახეები საქართველოს კონსტიტუციის მიხედვით
5 კვირა	სახელმწიფოს ფორმა. საქართველოს სახელმწიფოებრივი ფორმის თავისებურება დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი,

	თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი IV; გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' gv. 161-164
6 კვირა	არჩევნები და რეფერენდუმი. საქართველოს საარჩევნო სამართლის საფუძვლები დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი V; გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' gv. 165-212
7 კვირა	სახელმწიფო ხელისუფლება და მისი ორგანიზაციის კონსტიტუციური პრინციპები. ხელისუფლების დანაწილება დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი VI; შაიო, ა. (2003 წ) ხელისუფლების თვითშეზღუდვა. თბილისი: გამომცემლობა ,,სეზანი'' გვ. 87-129.;
8-9კვირა	საკანონმდებლო ხელისუფლება. საქართველოს პარლამენტი დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი VII; გიორგაძე, გ. თორდია, ვ. ხმალაძე, ვ. (2003 წ). საქართველოს კონსტიტუციური სამართალი. თბილისი: გამომცემლობა ,,ჯისიაი'' gv. 63-99
10 კვირა	სახელმწიფოს მეთაური დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი VIII;
11 კვირა	მთავრობა დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი IX; შაიო, ა. (2003 წ) ხელისუფლების თვითშეზღუდვა. თბილისი: გამომცემლობა ,,სეზანი'' გვ. 211-247;
12-13 კვირა	სასამართლო ხელისუფლების კონსტიტუციური საფუძვლები. სასამართლო ხელისუფლება საქართველოში დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი X; შაიო, ა. (2003 წ) ხელისუფლების თვითშეზღუდვა. თბილისი: გამომცემლობა ,,სეზანი'' გვ. 266-273, 275-299
14 კვირა	ადგილობრივი თვითმმართველობა საქართველოში დემეტრაშვილი. ა. კობახიძე, ი. (2008 წ) კონსტიტუციური სამართალი, თბილისი: გამომცემლობა ,,ინოვაცია'' კარი XI;
15 კვირა	საკანონმდებლო ნოვაციები

სწავლისა და სწავლების მეთოდები: ლექცია, სემინარი, წერითი და ზეპირი გამოკითხვა, პრეზენტაცია. სწავლებისას გამოიყენება ვერბალური მეთოდი, დისკუსია, დებატები, ახსნა-განმარტებითი მეთოდები.

შეფასების კრიტერიუმები: სტუდენტთა ცოდნის შეფასება მოხდება შემდეგი აუცილებელი კომპონენტების გათვალისწინებით: შუალედური შეფასებები და დასკვნითი გამოცდა.

ამ კომპონენტების ქულათა ჯამი შეადგენს მაქსიმუმ 100 ქულას. მათი თანაფარდობა განისაზღვრება შემდეგი მოთხოვნების დაცვით:

შუალედური შეფასებები – მაქსიმუმ 60 ქულა;

დასკვნითი გამოცდა – მაქსიმუმ 40 ქულა.

შუალედური შეფასებები განისაზღვრება შემდეგი სამი აუცილებელი კომპონენტის დაცვით:

1) მაქსიმუმ 30 ქულა (2 x 15 ქულა);

2) მაქსიმუმ 20 ქულა (4 x 5 ქულა);

3) მაქსიმუმ 10 ქულა.

შუალედური შეფასებების თითოეული კომპონენტი ფასდება ერთი სახის შეფასებით. დაუშვებელია, მაგალითად, მეორე კომპონენტის 20 ქულიდან სტუდენტი 10 ქულით შეფასდეს საშინაო დავალების შესრულებით, ხოლო მეორე 10 ქულით – სემინარზე გამოსვლით.

შუალედური შეფასებების პირველი კომპონენტი ფასდება წერითი ფორმით ორჯერადად, სასწავლო კურსის სილაბუსში გათვალისწინებული მასალის ორ ნაწილად გამოკითხვით, თითოეულ მათგანს ენიჭება 15 ქულით.

შუალედური შეფასებების მეორე კომპონენტი ფასდება ოთხჯერადად, ზეპირი გამოკითხვით, სადაც თითოეულ გამოკითხვას ენიჭება 5 ქულა.

შუალედური შეფასებების მესამე კომპონენტი შეფასდება ერთჯერადად, აღნიშნული კომპონენტი შეფასდება პრეზენტაციაზე მოხსენებით. სემესტრის დასაწყისში შედგება სტუდენტთა პრეზენტაციების ცხრილი, რომელიც აუცილებლად წინასწარ შეთანხმდება სტუდენტებთან. შეთავაზებული თემატიკიდან სტუდენტი თავად ირჩევს პრეზენტაციის თემას. მათი შეფასება განისაზღვრება შემდეგი კომპონენტების დაცვით:

1) თემის გასაგებად წარმოდგენა – მაქსიმუმ 4 ქულით.

2) დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემა – მაქსიმუმ 4 ქულით.

შუალედურ შეფასებებში სტუდენტის მიერ მიღებული ქულები გამოცხადდება არა უგვიანეს მათი ჩატარებიდან 3 სამუშაო დღისა. ქულები გამოცხადების დღესვე გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

სტუდენტს უფლება აქვს იმავე დღეს გააპროტესტოს შუალედურ შეფასებებში მიღებული ქულა ფაკულტეტის დეკანის სახელზე დაწერილი განცხადებით. ფაკულტეტზე შექმნილი კომისია, რომლის შემადგენლობაშიც აუცილებლად შევა ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი, არგუმენტირებულ პასუხს იძლევა არაუგვიანეს ერთი კვირისა.

დასკვნით გამოცდაზე გასვლის უფლება მიეცემა სტუდენტს, რომელსაც შუალედური შეფასებების მაქსიმალური 60 ქულიდან უგროვდება მინიმუმ 11 ქულა, ხოლო თუ სტუდენტს შუალედურ შეფასებებში უგროვდება მინიმუმ 51 ქულა, მაშინ მან თვითონ გადაწყვიტოს დასკვნით გამოცდაზე გასვლის საკითხი, რის შესახებაც დროულად აცნობოს შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

დასკვნითი გამოცდა ჩატარდება წერითი ფორმით, კომბინირებული სახით (ტესტები, თეორიული მასალა), ხოლო შედეგები გამოცხადდება არა უგვიანეს 3 სამუშაო დღისა. გამოცდის შედეგები გამოცხადებისთანავე დაფიქსირდება უწყისში და გადაეცემა შესაბამისი ფაკულტეტის დეკანატს.

სტუდენტს უფლება აქვს ნიშნის გამოცხადების დღესვე გააპროტესტოს დასკვნით გამოცდაში მიღებული ქულა ფაკულტეტის დეკანის სახელზე დაწერილი განცხადებით. ფაკულტეტზე შექმნილმა სააპელაციო კომისიამ, რომლის შემადგენლობაშიც შევლენ საგნის ლექტორი, ფაკულტეტის დეკანი, ფაკულტეტის ხარისხის უზრუნველყოფის სამსახურის უფროსი და შესაბამისი სპეციალობის რამდენიმე წარმომადგენელი, განიხილავენ სტუდენტის ნაწერს. კომისიას უფლება აქვს გააუქმოს ნიშანი და თავიდან შეაფასოს იგი ხმათა უმრავლესობით, რისთვისაც შედგება შესაბამისი ოქმი, რომელიც დაერთვება უწყისს.

სტუდენტს დამატებით გამოცდაზე გასვლის უფლება აქვს იმავე სემესტრში. დასკვნით და შესაბამის დამატებით გამოცდას შორის შუალედი იქნება არა ნაკლებ 10 დღისა.

სავალდებულო ლიტერატურა: A

1. saqarTvelos konstitucia;
2. saqarTvelos organuli kanoni ,,moqalaqeobis Sesaxeb", 1993 wlis 25 marti;
3. saqarTvelos kanoni ,,saqarTvelos moqalaqeebis saqarTvelodan droebiTi gasvlisa da saqarTveloSi Semosvlis wesebis Sesaxeb'', 1993 wlis 7 dekemberi'';
4. saqarTvelos kanoni ,,ucxoelTa samarTlebrivi mdgomareobis Sesaxeb'', 2005 wlis 27 dekemberi;
5. saqarTvelos organuli kanoni ,,saxalxo damcvelis Sesaxeb", 1996 wlis 16 maisi;
6. saqarTvelos organuli kanoni ,,saqarTvelos saarCevno kodeqsi", 2001 wlis 2 agvisto;
7. saqarTvelos organuli kanoni ,,moqalaqeTa politikuri gaerTianebebis Sesaxeb", 1997 wlis 31 oqtomberi;
8. saqarTvelos kanoni ,,sazogadoebriv gaerTianebaTa saqmianobis SeCerebisa da maTi akrZalvis Sesaxeb'', 1997 wlis 13 noemberi;
9. saqarTvelos samoqalaqo kodeqsi;
10. saqarTvelos kanoni ,,profesiuli kavSirebis Sesaxeb'', 1997 wlis 1 aprili;
11. saqarTvelos kanoni ,,Semoqmed muSakTa da SemoqmedebiTi kavSirebis Sesaxeb'', 1999 wlis 7 ivnisi;

12. saqarTvelos parlamentis reglamenti, 2004 wlis 17 Tebervali;
13. afxazeTis avtonomiuri respublikis konstitucia;
14. saqarTvelos konstituciuri kanoni ,,aWaris avtonomiuri respublikis statusis Sesaxeb'', 2004 wlis 1 ivlisi;
15. saqarTvelos organuli kanoni ,,sakonstitucio sasamarTlos Sesaxeb'', 1996 wlis 31 ianvari;
16. saqarTvelos organuli kanoni ,,sakonstitucio samarTalwarmoebis Sesaxeb'', 1996 wlis 21 marti;
17. saqarTvelos organuli kanoni ,,saerTo sasamarTloebis Sesaxeb'', 1997 wlis 13 ivnisi;
18. saqarTvelos organuli kanoni ,,uzenaesi sasamarTlos Sesaxeb'', 1999 wlis 12 maisi;
19. saqarTvelos kanoni ,,saqarTvelos mTavrobis struqturis, uflebamosilebisa da saqmianobis wesis Sesaxeb", 2004 w. 11 Tebervali;
20. saqarTvelos kanoni ,,normatiuli aqtebis Sesaxeb'', 1996 wlis 29 oqtomberi'';
21. saqarTvelos organuli kanoni ,,adgilobrivi TviTmmarTvelobis Sesaxeb", 2005 wlis 16 dekemberi'';
22. saqarTvelos kanoni ,,adgilobrivi TviTmmarTvelobis organoebis saqmianobis saxelmwifo zedamxedvelobis Sesaxeb'', 2007 wlis 8 ivnisi;
23. saqarTvelos kanoni ,,adgilobrivi TviTmmarTveli erTeulis biujetis Sesaxeb'', 2006 wlis 24 maisi;
24. saqarTvelos kanoni ,,adgilobrivi TviTmmarTveli erTeulis qonebis Sesaxeb'', 2006 wlis 25 marti;
25. saqarTvelos kanoni ,,pirdapiri saxelmwifo mmarTvelobis Sesaxeb'', 1999 wlis 9 ivnisi;
26. saqarTvelos organuli kanoni ,,impiCmentis Sesaxeb'', 1997 wlis 11 noemberi;
27. saqarTvelos organuli kanoni ,,referendumis Sesaxeb'', 1996 wlis 15 maisi;
28. saqarTvelos kanoni ,,Sekrebebisa da manifestaciebis Sesaxeb'', 1997 wlis 11 ivnisi;
29. saqarTvelos organuli kanoni ,,sazogadoebrivi saWiroebisas gadaudebeli aucileblobisas sakuTrebis CamorTmevis Sesaxeb'', 1997 wlis 11 noemberi;
30. saqarTvelos kanoni ,,aucilebeli sazogadoebrivi saWiroebisaTvis sakuTrebis CamorTmevis wesis Sesaxeb'', 1999 wlis 22 ivlisi;
31. saqarTvelos kanoni ,,advokatTa Sesaxeb'', 2001 wlis 20 ivnisi;
32. 1948 wlis adamianis uflebaTa sayovelTao deklaracia;
33. 1950 wlis evropis konvencia adamianis uflebaTa da ZiriTad TavisuflebaTa Sesaxeb;
34. 1966 wlis saerTaSoriso paqti samoqalaqo da politikuri uflebebis Sesaxeb;
35. 1966 wlis saerTaSoriso paqti ekonomikuri. socialuri da kulturuli uflebebis Sesaxeb;
36. a. demetraSvili, i. kobaxiZe, konstituciuri samarTali, Tb. 2008 w.;
37. saqarTvelos konstituciuri samarTali, p. cnobilaZe, Tbilisi, 2005 w.;
38. saqarTvelos konstituciuri samarTali, g. giorgaZe, v. Tordia, v. xmalaZe, Tbilisi, 2003 w.;
39. saqarTvelos konstituciuri samarTali, p. cnobilaZe, Tbilisi, 2000 w.;

40. saqarTvelos konstituciuri samarTali, z. ruxaZe, Tbilisi, 1999w.;

1. **დამატებითი ლიტერატურა და სხვა სასწავლო მასალა:** saqarTvelos konstituciis komentari, l. izoria, k. korkelia, k. kublaSvili, g. xubua, Tbilisi, 2005 w.;
2. xelisuflebis TviTSezRudva /konstitucionalizmis Sesavali/, andraS Saio, Tbilisi, 2003 w.;
3. sabWoTa saqarTvelos konstituciis ganviTarebis etapebi, gr. eremovi, Tbilisi, 1960 w.;
4. qarTuli eklesiis konstituciuri safuZvlebi, joni xecuriani. Tengiz liluaSvilisadmi miZRvnili saiubileo krebuli, gv. 60-69, Tbilisi, 2003 w.;
5. qarTuli konstitucionalizmis Tanamedrove problemebi, oTar melqaZe, /konstitucia da qarTuli samarTlis problemebi/. Tbilisi 2002, gv. 139-158;
6. Tengiz liluaSvilisadmi miZRvnili saiubileo krebuli, gv. 126-138, Tbilisi, 2003 w.;
7. avtonomiuri sakonstitucio kontroli saqarTveloSi, iakob futkaraZe. Tengiz liluaSvilisadmi miZRvnili saiubileo krebuli, gv. 141-183, Tbilisi, 2003 w.;
8. sakonstitucio kontroli saqarTveloSi, zaur jinjolava, /konstitucia da qarTuli samarTlis problemebi/. Tbilisi 2002, gv. 126-138;

შენიშვნა:

სილაბუსში მითითებული ძირითადი ლიტერატურა ხელმისაწვდომია თელავის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში, შესაბამის კათედრებზე და ლექტორთა პირად ბიბლიოთეკებში.

სტუდენტს უფლება ეძლევა თვითონ მოიძიოს დამატებითი ლიტერატურა, რაც მისასალმებელია.